

EPT-verkosto

Strategiset tavoitteet vuosille 2023–2027

Verkostossa on voimaa

1. Ehkäisevän päihdetyön järjestöjen ajankohtaiset haasteet ja tarpeet muuttuvat ratkaisuiksi ja yhteiseksi toiminnaksi

- **Verkoston ydin on työryhmätyöskentelyssä.** Työryhmiin osallistuu yhä useampi järjestötoimija, ja työryhmistä tulevaa tietoa hyödynnetään verkoston viestinnässä aikaisempaa paremmin. Myös työryhmien välistä yhteistyötä kehitetään.
- **Järjestöjen yhteistyötä tuetaan tiedon lisäksi luomalla aitoja yhteistyömahdollisuuksia.** Verkoston ydinviestit ovat järjestöjen tiedossa ja niitä voidaan hyödyntää järjestöjen omassa toiminnassa. Järjestöt jakavat myös tietoa toisilleen.
- **Järjestöiltä saatava tieto hyödyttää eri alojen ammattilaisia ja vapaaehtoisia.** Verkosto järjestää koulutuksia verkoston omille toimijoille ja muille ammattilaisille, jotta järjestöjen yhteinen tietopohja tulisi paremmin saataville.
Verkostolla on edelleen tunnettuja kokonaisuuksia (Tipaton, EPT-viikko ja Päihdepäivät), mutta niiden rinnalla on työryhmien omia toimintoja, jotka elävät ajassa. Niissä tavoitellaan järjestöjen yhteistyön tiivistämisen lisäksi sitä, että kansalaisten ääni tulee yhä vahvemmin kuuluviin.

2. Verkosto kanavoi jäsentensä äänen yhteiseksi tarinaksi

- **Kansalaisjärjestöt ovat kohderyhmiensä äänenkantajia ja asiantuntijoita, samalla kuin he toimivat kohderyhmien kanssa hyvinvointia ja terveyttä edistävästi.** Järjestöiltä saadun tiedon ja yhteistoiminnan avulla vakuutetaan päättäjät siitä, että järjestöjen autonomiaa tulee kunnioittaa esimerkiksi rahoitukseen liittyvissä muutosprosesseissa. Rahoituksessa tulee pyrkiä kestävyteen, pitkäaikaisuuteen ja joustavuuteen.
- **Medialle ja kansalaisille verkosto näyttäytyy asiantuntevana, monipuolisena ja ajassa kiinni olevana.** Verkoston ulkoinen viestintä on sujuvaa, faktapohjaista ja ajankohtaista. Viestintään panostetaan niin, että järjestöjen monipuolisuus ja osaaminen näkyy yhä paremmin.
- **EPT-verkosto on aktiivinen ja tunnettu toimija sekä suosittu yhteistyökumppani.** EPT-verkoston vaikuttamistoimista viestitään aktiivisesti sekä yhteistyökumppaneille että verkoston järjestöille. Tiedonvaihtoa järjestöiltä vaikuttamistyöhön vahvistetaan.

Ehkäisevä päihdetyö kannattaa

3. Ehkäisevän päihdetyön näkökulma huomioidaan yhteiskunnan rakenteissa ja päätöksenteossa

- **Päättäjät ymmärtävät, että ehkäisevä päihdetyö säästää resursseja ja on sosiaalisesti kestävä.** Verkosto vaikuttaa siihen, että ehkäisevää päihdetyötä koordinoidaan valtakunnallisesti, sille on hyvät tukirakenteet ja vahva tietopohja. Verkoston toiminta tukee erityisesti Päihde- ja riippuvuusstrategian (2021–2030) ja Ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelman (2015–2025) tavoitteita.
- **Järjestöjen työ ehkäisevän päihdetyön edistäjänä, kehittäjänä ja osaajana tunnustetaan kunnissa, hyvinvointialueilla, ehkäisevän työn kansallisessa toteutuksessa sekä päätöksenteossa.** Järjestöt

nähdään lakien ja kansallisten strategioiden mukaisesti vahvoina yhteistyökumppaneina. Yhteistyö avaa mahdollisuuksia esimerkiksi uusien hankerahoitusten kehittämiseksi.

- **Kunnat ja hyvinvointialueet panostavat ehkäisevään työhön.** Verkoston vaikuttamistyön tavoitteena on, että jokaisessa kunnassa ja hyvinvointialueella on yksi tai useampi ehkäisevän päihdetyön koordinaattori, jolla on mahdollisuuksia edistää työtä ja toimia poikkihallinnollisesti.
- **Myös kansalaiset kokevat päihdehaittojen ehkäisyn tärkeäksi.** Ehkäisevän päihdetyön kokonaisvaltaisuutta ja merkitystä korostetaan ulkoisessa viestinnässä ja mielipidevaikuttamisessa.

Päihdepolitiikkaa ihmislähtöisesti

4. Alkoholihaittoihin voidaan vaikuttaa

- **Alkoholin saatavuus Suomessa ei kasva.** Verkosto vaikuttaa siihen, että alkoholilain lievennyksiä ei tehdä eikä alkoholin saatavuutta helpoteta.
- **Alkoholihaittoihin kiinnitetään aikaisempaa enemmän huomiota.** Verkosto ja sen järjestöt tuottavat tietoa alkoholin haitoista eri tilanteissa ja tarjoavat asiantuntemusta alkoholista käytävään keskusteluun. Myös satunnaisesta alkoholinkäytöstä seuraa haittoja ja alkoholin käyttö aiheuttaa yhteiskunnalle suuria kustannuksia sekä kuormitusta.
- **Yhteiskunnassa tapa nähdä alkoholi on muuttunut niin, että olemme päässeet vähemmän päihdemyönteiseen kulttuuriin.** Aikuisille on tarjolla alkoholiin liittyvää tietoa oman terveyden ja hyvinvoinnin tueksi. Verkoston edistämää, aikuisille suunnattua Tipaton tammikuu -kampanjaa vahvistetaan niin, että se tunnistetaan yhä paremmin osana verkoston toimintaa. Verkosto tukee työssään myös nuorten positiivisia trendejä ja huomioi päihdekriittisyyden.
- **Kansainvälistä tietoa tuodaan verkoston toimijoiden käyttöön.** Verkosto tukee työssään EU:n syöväntorjuntaohjelman tavoitteita esimerkiksi edistämällä keskustelua alkoholituotteiden etikettimerkinnöistä.

5. Ehkäisevän päihdetyön roolia huumehaittojen vähentämisessä vahvistetaan

- **Huumeista käytävässä keskustelussa ei unohdeta ehkäisevän työn merkitystä.** Verkosto ja sen järjestöt kehittävät yhteistyötä erityisesti nuorten kanssa tehtävän ehkäisevän huumeiden teemojen parissa.
- **Haittoja vähentävää työtä edistetään osana verkoston toimintaa.** Verkosto edistää sitä, että huumehaitat yksilölle itselleen, läheisille, yhteisöille ja yhteiskunnalle vähentyvät ja Suomessa on voitu panostaa haittoja vähentäviin kokeiluihin, esimerkiksi valvottuihin käyttötiloihin. Huumekuolemien vähentämiseen on sitouduttu esimerkiksi paikallisilla kampanjoilla ja tietoa jakamalla.
- **Päihdetarkoitukseen käytettävät lääkkeet huomioidaan ehkäisevässä päihdetyössä.** Huolehditaan siitä, että lääketeemat nostetaan vahvemmin esiin esimerkiksi viestinnässä ja verkoston yhteisen materiaalin kehittämisessä.
- **Huumeita ja muita päihteitä käyttävien ihmisten kohtaamaa stigmaa voidaan vähentää.** Verkosto edistää omilla toimillaan päihteitä käyttävien ihmisarvon tunnistamista esimerkiksi materiaalein, tempauksin ja koulutuksin.

6. Savuton Suomi on mahdollisuus

- **Tavoitteena on savuton Suomi.** Verkosto edistää Savuton suomi tavoitteita, tukemalla olemassa olevia verkostoja ja jakamalla ajankohtaista tietoa. Uusien nikotiinituotteiden käyttöön vaikutetaan viestinnän ja koulutuksen keinoin.

- **Kaikkien tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö vähenee.** Edistetään vaikuttamistyössä erityisesti sitä, että lainsäädäntötyössä huomioidaan tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön vähentäminen sekä aloituksen kynnyksen nostaminen.

7. Rahapelaamisen haitat keskiössä

- **Tavoitteena on ehkäistä ja vähentää rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja yksilölle, läheisille, yhteisöille ja yhteiskunnalle.** Verkosto tukee olemassa olevia rahapelityöhön liittyviä verkostoja jakamalla niistä saatua tietoa. Verkosto seuraa omalta osaltaan rahapelipolitiikkaa ja ottaa siihen tarvittaessa kantaa.
- **Rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja, kuten riippuvuutta, taloudellisia haittoja sekä sosiaalisia haittoja tulee voida vähentää.** Verkoston näkökulma on, että pelaamisen saatavuuden säätely on tähän paras keino. Pelaamisen haitoista tarvitaan kattavaa tietoa päätösten ja toimenpiteiden tueksi. Verkosto edistää sitä, että rahapelaaminen tunnistetaan lain mukaisesti osana ehkäisevän päihdetyön kenttää.

Päihdepalvelut ja ehkäisevä päihdetyö muodostavat jatkumon

8. Ehkäisevää päihdetyötä on myös haittojen vähentäminen sekä päihdepalveluihin pääseminen

- **Ehkäisevällä päihdetyöllä ehkäistään, vähennetään ja korjataan päihteisiin liittyviä haittoja.** Verkoston näkökulma on, että toimivat päihdepalvelut muodostavat jatkumon ehkäisevästä päihdetyöstä päihdekuntoutukseen ja päihteettömyyden tukeen. Jatkumossa voi olla eri toimijoita kuten kunta, hyvinvointialue, järjestöt ja yhteisöt.
Osana päihdepalvelujärjestelmää tärkeässä roolissa on järjestöjen tarjoama tuki. Järjestöt tarjoavat tukea päihteitä käyttäville, heidän läheisilleen sekä yhteisöille. Merkittävä tuki on esimerkiksi vertaistyö sekä kokemusasiantuntijuus, ja molempia tulisi olla tarjolla laaja-alaisesti. Läheisten tulisi voida saada lainmukaista apua järjestöjen lisäksi myös julkisilta toimijoilta.
- **Palveluiden oikea-aikaisuus, saavutettavuus, maksuttomuus, monipuolisuus ja jatkuvuus ovat avainasemassa, jotta päihteitä käyttävät ihmiset saavat tarvitsemansa avun.** Verkosto edistää mainittuja lähtökohtia osana vaikuttamistyötä sekä koulutustoimintaa yhteistyössä verkoston järjestöjen kanssa.